

Turun yliopiston

2/2016

ETELÄ KILJA:

Tutkijoiden yö: Science Battle

s.6

**Laivaseminaari
SOKE: no JOKE**

s.8

Sisällys

- 3 Puheenjohtajan palsta
- 5 Pääluottamusmiehen palsta
- 6 Tutkijoiden yö:
Science Battle
- 7 International Member:
Tarek Omran
- 8 Laivaseminaari
SOKE: no JOKE

TIETEENTEKIJÖIDEN LIITTO
FORSKARFÖRBUNDET

Puheenjohtajan palsta

Oliko vanha yliopisto auvoisuuden satama, jossa kuljimme vahvasti omaa suuntaamme määritellen, ilman kahleita, ilman lippulappujen täyttämisiä? Silloinko itse päätimme miten työemme teemme, miten opetamme, tutkimme ja hallinnoimme? Ja ennen äänemme kuului? Tuskin.

Muistattekko, kun lapsena ei haitannut, vaikka syksyiset illat olivat pilkko-pimeitä? Huomasimmeko, että aamulla kouluun mennessä oli aivan pimeää ja kotiin kulkiessa uusi hämäryys lähestyi? Ulkona kavereiden kanssa, taskulamput vilkkuen, pipot vinossa ja kurkku käheänä huutamisesta – ei siinä tullut edes kylmä. Oliko ennen asiat paremmin? Ei tunnettu vilua eikä nälkää? Olivatko pulutkin lihavampia? Onko nyt jotenkin pimeämpää ja hyytävämpää ja onko tulevaisuus sitten vielä kaameampi? Voiko olla, että näkymät ja mielikuvat ovatkin oman pääni tuotosta?

Olen parhaillaan mukana koulutuksessa, jonka epäkätevä nimi on Hyvä akateeminen johtajuus tulevaisuuden yliopistossa. Ei kovin näpsäkkä, mutta erittäin kuvaava. Minuun on iskenyt innostus hyvään johtamiseen, tulevaisuusajatteluun ja skenaarioiden miettimiseen. Muinoin tämän vuosituhannen alussa ajattelin että asiat ovat hyvin, kun ylhäältä ei kuulu mitään. Tulevaisuusajattelu on höhköä, sellaista mihin ryhtyvät ne, joilla ei oikein ole mitään tekemistä ja skenaarioista en kai ollut kuullutkaan – ainakaan osana johtamista. Istuin laitos- ja tiedekuntaneuvostossa, tunsin vaikuttavani asioihin – ja turhauduin. Täytin paperisen työsuunnitelman, jossa oli määriteltyinä yp. lehtorin opetuskatot, arvoin opetuksen valmisteluun käytettävät tunnit, loput tutkimukseen. Laadin lomakkeet matkustamista varten, kopioin kuitit, opsutin ja laitoin opintosuoritukset ilmoitustaululle, suunnittelin opetussuunnitelman entisen Word-pohjan päälle, printtasin, kopioin, mapitin ja toimitin kopion jonnekin. Anoin ulkopuolista rahaa täyttämällä LOTTO-kupongin näköisiä papereita, joihin vakuutin, että omasta foneettisesta tutkimuksestani on ihan oikeaakin hyötyä.

Matkan varrella työnkuvani on kokenut kummia, mutta entä muutoin: onko kaikki nyt muuttunut täysin ja vieläpä huonompaan suuntaan? No tietenkin on, ja sanon niin, koska se on tapana. Koska olen digikammainen, muutosvastarintainen ja kaikin puolin hitaasti kääntyvä piirtoheitin-ihminen, on kovin vaikea myöntää, että

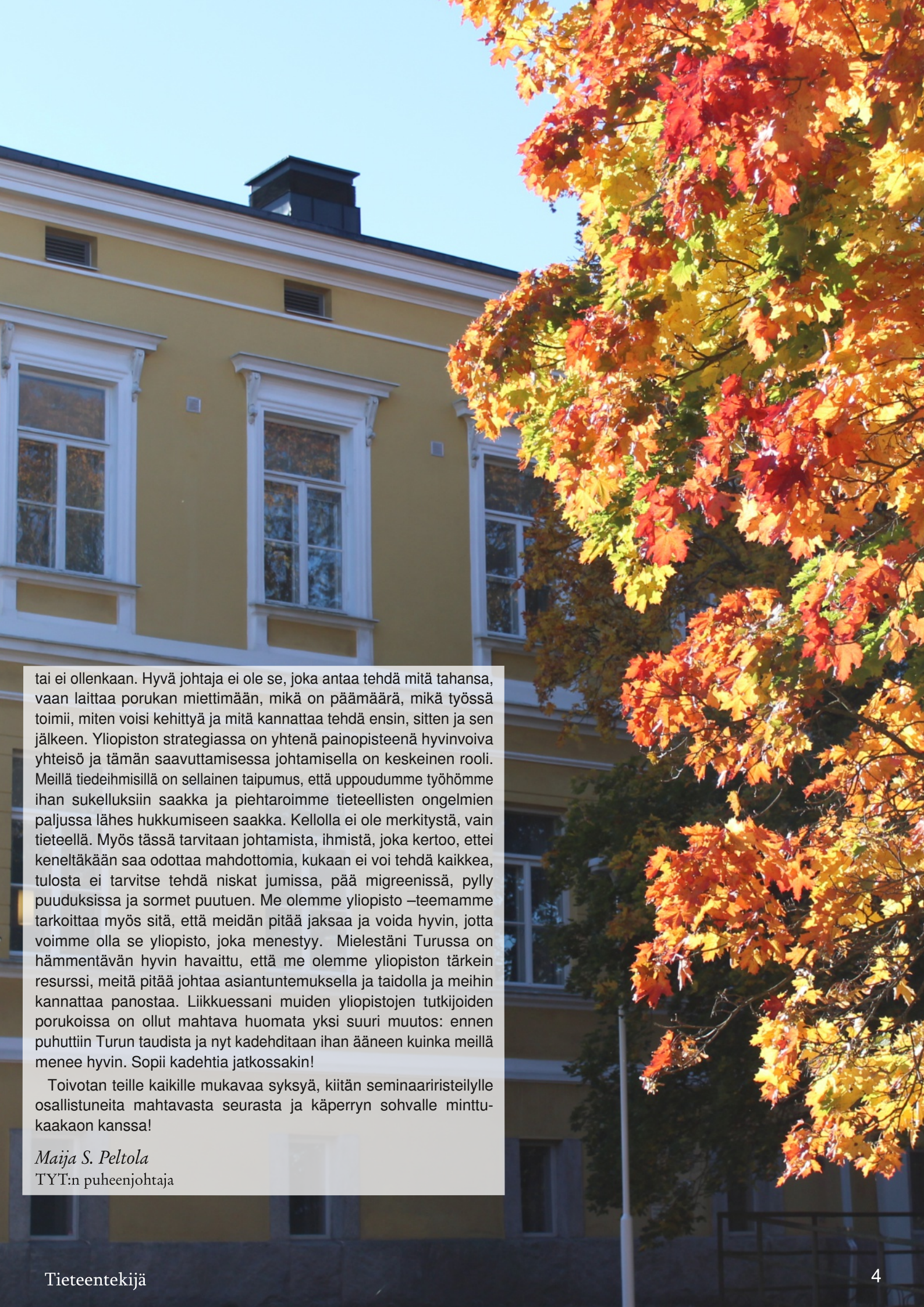

kaikenmoiset järjestelmät ovat helpottaneet arkityötä. Edelleen täytyy opsuttaa, tehdä matkustusdokumentit, laatia työsuunnitelmat ja hakea rahoitusta, mutta kauhea hallinto tekee suuren osan hommistani, papereita ei pyöri pöydällä, allekirjoituskin menee vinhaa vauhtia sähköisesti eteenpäin oikealle ihmiselle. Pakko tunnustaa, että nautin tästä, nautin palvelusta ja siksi olenkin huolissani, ettei tämä vaan häviä, juuri kun olen siihen tottunut. Soke aiheuttaa suuria paineita erityisesti hallintohenkilöstön määrälle, mutta pidän mielessäni lupauksen, etteivät lähipalvelut katoa ja että digitalisaation kautta tuleva ajan- ja työmäärän säästö koituu meidän kaikkien hyväksi. Suunnittelussa ja muutoksessa näyttäisi olevan sellainen logiikka, että pidetään ne, mitkä ovat nyt hyvin ja parannetaan huonosti toimivia kohtia. Uudelleen organisointi ei ole synonyymi parannukselle, muttei myöskään huononnukselle. Ennemmin kyse lienee erilaisista sähköisistä järjestelmistä, prosesseista, johtamisjärjestelmistä. Ei ole huono asia, jos OPSU kuolee ja kuopataan - ihan oikeesti: ei tuollaista voi kuvitella enää edes olevan nykyisessä klikattavien ikkunoiden maailmassa. Ei haittaa, jos hallinnossa asiantuntijat hoitavat asioita, jotka ovat heidän erityisosaamistaan. Eikä ole paha asia, jos jokainen tietäisi, kuka oma esimies on, ja mitä se tarkoittaa käytännössä.

Mietin jo, etten saa millään aikaiseksi aasinsiltaa mieltäni kiehtovaan johtamisteemaan, mutta tulihan se sieltä. Johtajuuteen panostaminen on mielestäni avainasia tulevaisuuden yliopistossa. Johtajuus vaatii pelkän substanssiasiantuntijuuden ohelle johtamiseen panostamista. Työyhteisössä ei ole hyvä olla, jos sitä johdetaan kehnosti

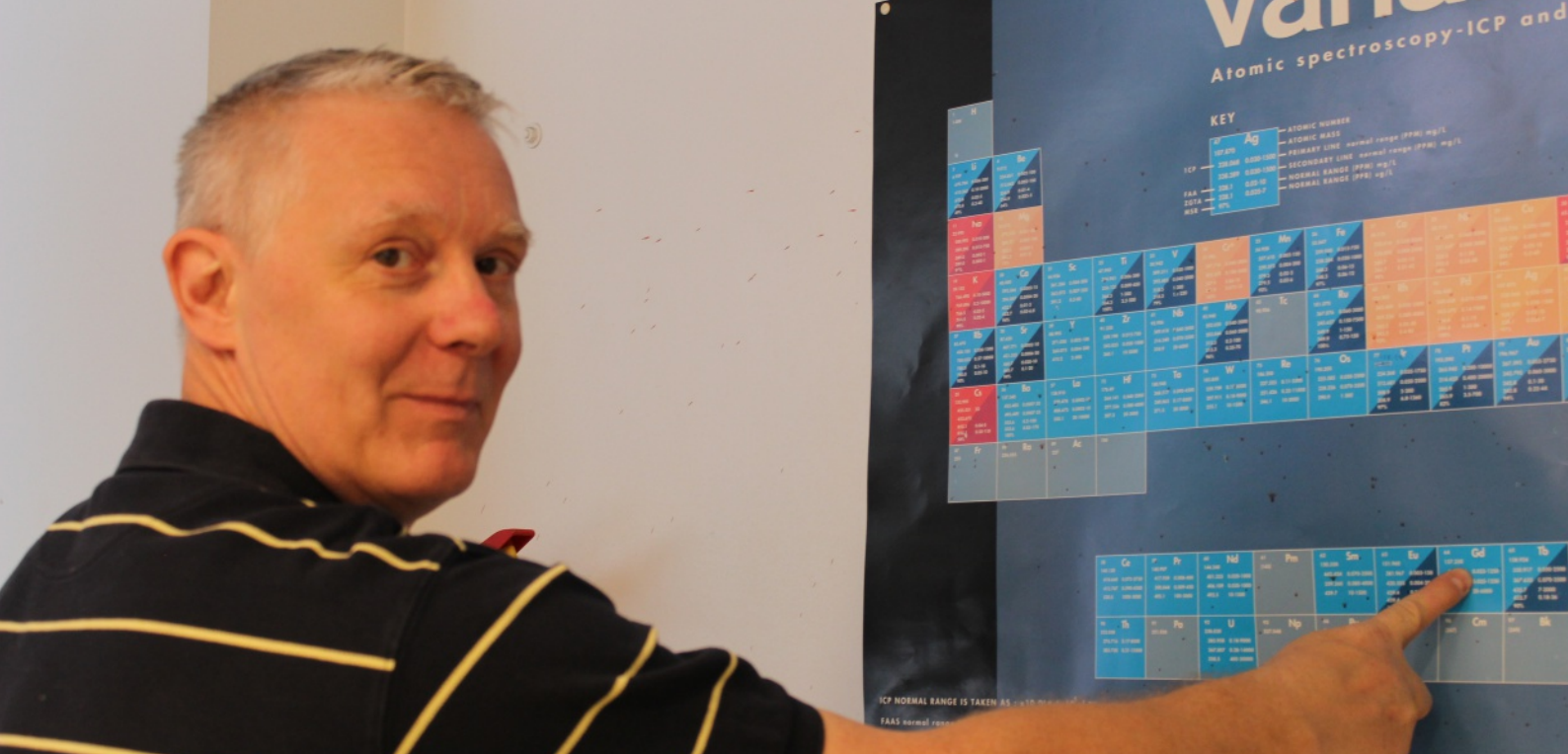
tai ei ollenkaan. Hyvä johtaja ei ole se, joka antaa tehdä mitä tahansa, vaan laittaa porukan miettimään, mikä on päämäärä, mikä työssä toimii, miten voisi kehittyä ja mitä kannattaa tehdä ensin, sitten ja sen jälkeen. Yliopiston strategiassa on yhtenä painopisteenä hyvinvoiva yhteisö ja tämän saavuttamisessa johtamisella on keskeinen rooli. Meillä tiedeihmisillä on sellainen taipumus, että uppoudumme työhömmе ihan sukelluksiin saakka ja piehtaroiimme tieteellisten ongelmien paljussa lähes hukkumiseen saakka. Kellolla ei ole merkitystä, vain tieteellä. Myös tässä tarvitaan johtamista, ihmistä, joka kertoo, ettei keneltäkään saa odottaa mahdottomia, kukaan ei voi tehdä kaikkea, tulosta ei tarvitse tehdä niskat jumissa, pää migreenissä, pyöly puuduksissa ja sormet puutuen. Me olemme yliopisto –teemamme tarkoittaa myös sitä, että meidän pitää jaksaa ja voida hyvin, jotta voimme olla se yliopisto, joka menestyy. Mielestäni Turussa on hämmentävän hyvin havaittu, että me olemme yliopiston tärkein resurssi, meitä pitää johtaa asiantuntemuksella ja taidolla ja meihin kannattaa panostaa. Liikkuessani muiden yliopistojen tutkijoiden porukoissa on ollut mahtava huomata yksi suuri muutos: ennen puhuttiin Turun taudista ja nyt kadehditaan ihan ääneen kuinka meillä menee hyvin. Sopii kadehtia jatkossakin!

Toivotan teille kaikille mukavaa syksyä, kiitän seminaariristeilylle osallistuneita mahtavasta seurasta ja käperryn sohvalle minttu-kaakaon kanssa!

Maija S. Peltola

TYT:n puheenjohtaja

Pääluottamusmiehen palsta

”Laukkanen ja syksy saa / mutta minä en”

Näin versioi Jaakko Teppo omassa tekstissään pakinoitsija Pekka Haukisen tunnettua säettä. Saman tunteen jakoi moni yliopistolainen syksyn alkaessa, kun kampusalueen parkkipaikat muuttuivat maksullisiksi ja paikka piti varata kankean järjestelmän kautta. Kaikki halukkaat eivät saaneet. Montaa yliopistolaista on harmittanut – isolla v-kirjaimella – erityisesti se, että Hämeenkadun itäpuolen parkkipaikat varattiin loppuun jo reilussa tunnissa, mutta niiden käyttöaste on nyt matala ja esimerkiksi Sirkkalan pihalla on jatkuvasti vapaita ruutuja. Kun kirjoitan tätä lokakuun lopulla, niin muualla kampusalueella on vielä useita varaamattomia paikkoja, joten aivan ylipääsemätöntä estettä työssä käymiselle ei tästä muutoksesta pitäisi aiheutua. Kaikki henkilöstöjärjestöt esittivät vastalauseensa jo parkkiuudistuksen valmisteluvaiheessa, mutta yliopiston operatiivinen johto on pitänyt asian läpiviemistä välttämättömänä.

Kuluva syksy on yliopistolla ollut monenlaisen muutoksen aikaa ja erilaisia yt-tilaisuuksia on järjestetty viikoittain. Muissa yliopistoissa käydyistä yt-neuvotteluista poiketen meillä ei tehtävien uudelleenjärjestelyyn liity irtisanomisia. Yliopiston on kuitenkin saatava jostain merkittäviä säästöjä, joten henkilöstön määrä tulee vähenemään eläköitymisten ja määräaikaisten tehtävien päättymisen kautta. Tämä tulee näkymään sekä opetus- ja tutkimushenkilöstön että muun henkilöstön määrässä. Määräaikaaisessa työsuhteessa olevia opettajia vakainaistetaan aina silloin tällöin, mutta käytäntö on osoittanut, että tällaisissa tapauksissa on laitoksilla oltava riittävästi halua ja myös rahaa vakainaistamiseen. Lyhyistä määräaikaaisuuksista koostuva pitkäkin työsuhde voi päättyä viimeisen määräaikaisen kauden loppuessa ilman, että vakainaistamiseen olisi mitään laillista pakotetta. Yliopiston johdon juhlapuheissa saatetaan korostaa henkilöstön merkitystä ja pitkään yliopistoa palvelleiden työntekijöiden sitouttamista, mutta ne herrojen puheet ja työläisen arki eivät aina kohtaa.

Syksyn aikana toimitetaan kaikille vanhoille työntekijöille allekirjoitettavaksi työsuhteen liitteeksi tuleva oikeuksien-siirtosopimus ja uusiin työsuhteisiin tämä tulee automaattisesti. Työnantajan ilmoituksen mukaan ulkopuolisella rahoituksella tehtävään tutkimustyöhön osallistuminen tai rahoituksen hakeminen edellyttää tämän liitteen hyväksymistä. Julkisanalan koulutettujen neuvottelujärjestön ilmoituksen mukaan työntekijän ei ole pakko suostua muuttamaan työsuhteen tällä tavalla eikä allekirjoittamatta jättämistä voida pitää irtisanomis-perusteena. Tämä oikeuksien-siirtosopimus on laadittu hyvää käytäntöä noudattaen ja henkilöstöjärjestöjä kuullen, joten Turun yliopiston tieteentekijät ry ei ole halunnut masinoida mitään kampanjaa sopimuksen allekirjoittamista vastaan. Rehtori on nimennyt työryhmän seuraamaan oikeuksien-siirtosopimuksen vaikutuksia ja allekirjoittanut on mukana tässä työryhmässä jukolaisena pääluottamusmiehenä. Mikäli havaitsette mainitussa oikeuksien-siirtosopimuksessa jotain huomautettavaa, niin ilmoitelkaa siitä minulle.

Vuodenaika ei tästä juuri synkkene, joten päätän kirjoitelmani toivottavasti lukijan mieltä piristävään, yliopistuelämää sivuavan kaskuun:

Eräs professori matkusti Fölin kyydissä ja nousi jäädäkseen pois seuraavalla pysäkillä.

”Hei, tämä unohtui”, huusi hänen vieressään istunut pikkupoika ja ojensi professorille tämän salkun. ”Kiitos kiitos, tämäpä ystävällistä”, kiitteli professori. ”Mikäs sinun nimesi on?”
”Isä, se on Albert!”

Ari Lehtonen
pääluottamusmies

Perjantaina 30.9.2016 vietettiin valtakunnallista Tutkijoiden yötä. Myös Turun yliopisto lähti hankkeeseen mukaan ja yliopistolla oli päivän ja illan aikana ohjelmassa mm. alumnipäivä, luentomaratoni ja yö eläinmuseossa. Yhdeksi yleisön suosikiksi nousi Science Battle, jossa tutkijoiden kysymyksenratkaisutaitoja tuotiin esille uudella hausalla tavalla.

-Hienointa oli työskennellä osana monitieteistä ryhmää, joka jaksoi innostaa ja kannustaa koko pitkän kamppailun ajan. Ryhmähenki oli mahtava ja kilpailu rehtiä ja hauskaa! Hieno kokemus, josta riittää kerrottavaa! totesi Ilari Sääksjärvi koitoksen jälkeen.

hulluttelemaan. Vaikka olikin hieno kokemus, on pakko todeta, että oli se kyllä aivan uuvuttavakin. On yllättävän rankkaa skarpata noin kauan, ei pelkästään tietopuolella, vaan esiintymisenkin alkaa tuntua kuormittavalta muutaman tunnin jälkeen. Mutta jos kysytään, tekisinkö uudelleen, niin ehdottomasti KYLLÄ! totesi kisan jälkeen Maija S. Peltola.

Tiina Lintunen

Science Battlessa kaksi viisihenkistä joukkuetta suljettiin kahteen lasikuutioon, missä heidän piti samanaikaisesti kehittää vastaukset tiukassa määräajassa yleisön esittämiin kysymyksiin. Peliin henkeen kuului myös vastustajien häiritseminen mm. poistamalla näiltä joukkueen jäsen tai katkaisemalla nettiyhteys. Tutkijoilta tentattiin esimerkiksi, mikä on pimeyden nopeus ja millainen on tulevaisuuden yläkoulu vuonna 2050. Turun yliopiston tieteentekijöistä taistelulaatikkoon olivat suljettuina mm. Maija S. Peltola ja Ilari Sääksjärvi.

Yleisö nautti esityksestä ja taistelijat kirvoittivat kuulijoilta monet naurut sivaltaessaan vastustajiaan stand up -tasolle nousevilla kommenteillaan. Tuomari jakoikin pisteitä itse päättelyn ja oikeiden vastausten lisäksi nokkeluudesta ja viihdyttävyydestä. Osallistujat itse kuvaavat kokemusta mahtavaksi.

- Meillä oli molemmissa kuutioissa upea poppoo, kovatasoisia tutkijoita, jotka uskaltautuivat

Lasikuutioissa taistelivat: Lotta Aarikka, Mari Sandell, Erkki Sutinen, Samuli Rautava, Sini Ruohonen, Veli-Matti Vesterinen, Henrik Elonheimo, Maija S. Peltola, Mari Murtonen, Katja Aalto, Ilari Sääksjärvi ja Reima Välimäki.

Kuvat: Hanna Oksanen

International Members:

Tarek Omran

Who are you and what do you do?

I am Tarek Omran, an Egyptian nomad who is in a constant search for wells of knowledge. I studied dentistry at the College of Dental Medicine in the University of Sharjah. Currently, I am pursuing my doctoral degree at the Institute of Dentistry at the University of Turku, in the field of biomaterials. In simple English, my current work focuses on specifically enhancing dental filling materials. We aspire to make them last longer. So your smile can last longer too!

How have you ended up to work at the University of Turku and in your current position?

It all started with a short scientific visit to conduct one small study at the Turku Clinical Biomaterials Centre. I was always fascinated by material science and the academia. So one thing leads to another, and I found myself in a sauna throwing water on a bunch of hot rocks! (Sauna Science) Time flew by during my stay and the same lake we once dipped into turned to ice. Yes! We still dipped into it. And just before my skin could adjust to the ice swimming, the study was on the verge of completion. But, my small study only brought up more questions that I needed to answer! That's when I knew that my appetite for knowledge was insatiable. So I formulated a research plan alongside my great and supportive team and applied for a Doctoral Position at the University of Turku. I have to say that this might seem trivial in some people's eyes but the support I have received (and still receiving) is something I deeply appreciate because I believe great things could only happen when people collaborate with good intent.

What are the pros and cons of your current work?

The biggest pro would definitely be the working environment. The facilities are great and as most doctoral candidates would agree with me - the working hours are flexible too (P.S. they flex both-ways). People at my department are very knowledgeable yet very humble and kind. So the work itself could be carried out efficiently. I would say a con of my current work is the continuous lack of resource allocations (AKA Funding). It saddens me to see that state of the art facilities and people with expertise, are not able to reach their full potential due to the lack of funding.

Why did you decide to join The Finnish Union of University Researchers and Teachers (FUURT)?

I stumbled upon FUURT during an event organized by the International Staff Services at the University of Turku. It seemed that the Union was pretty active and offered essential services to both doctoral candidates and teaching staff. This motivated me to join the union, as I am confident that the existence of such independent regulatory bodies, are pivotal in every working environment.

What kind of support and activities do you wish from TURTLE, your local member association of the union?

I would hope that TURTLE reaches out to its international members (like myself) by setting up bi-annual meetings for example. This could be an opportunity to give new members a brief "know-how" to the Finnish working environment. In addition, some general advises to get those new talents up to speed with their rights, would be beneficial.

SOKE: no JOKE

Seminaariristeilyllä puhumassa olivat Päivi Mikkola (vasemmalla), Ari Lehtonen ja Eeva Rantala

SOKE - no JOKE: Yliopiston kehittämiseen tiukassa taloudellisessa tilanteessa purenduttiin TYT:n laivaseminaarissa arvovaltaisten puhujien alustamana.

Lauantaina 22.10. oltiin jälleen TYT:n laivaseminaarilla. Tällä kertaa risteiltiin teemalla SOKE – no JOKE. Puhujaksi paikalle olivat saapuneet Turun yliopiston palvelujohtaja Päivi Mikkola, Tieteentekijöiden liiton toiminnanjohtaja Eeva Rantala sekä uusi pääluottamusmiehemme Ari Lehtonen. Kuten aikaisemminkin, laivaseminaari veti lehterit täyteen väkeä.

Seminaarin avasi TYT:n puheenjohtaja Maija S. Peltola ennakkoiden kiivasta keskustelua päivän teemasta toivoen pääluottamusmiehen tarpeen vaatiessa puuttuvan keskusteluun ja rauhoittavan tilannetta. Keskustelu olikin vilkasta osoittaen päivän teeman olevan hyvin lähellä jäsenistön arkea ja epätietoisuuden asiasta olevan suurta. Epätietoisuus johtuu vielä osaltaan asian keskeneräisyydestä. Ennen itse keskustelua päivän puhujat alustivat yleisöä puhumalla päivän teemasta omasta näkökulmastaan. Päivi Mikkola esitteli myös laajemmin yliopistolla käynnissä olevia kehityskohteita kuten Seilin tilannetta, kieltenopetusta ja tilaohjelmaa. Tilaohjelma on ollut käynnissä jo useita vuosia ja jatkuu edelleen. Opetustilojen käyttöasteessakin on nostamista tällä hetkellä sen ollessa 32 %. Mikkola korosti, että kaiken keskiössä on asiakas, joka käsittää koko yliopistoyhteisön opiskelijasta yliopiston johtoon saakka. Tärkeätä on kuinka pystytään vastaamaan asiakkaan tarpeisiin ja kuinka helposti palvelut ovat tavoitettavissa. Nämä ovat oleellisia asioita, koska vuoden 2017 loppuun mennessä on tavoitteena säästää 10 % hallinto- ja

toimistohenkilöstökustannuksista.

Eeva Rantala alusti omalta osaltaan keskustelua otsikolla hyvää yhteistoimintaa – yt, ystävällisin terveisin. Rantala nosti esille yhden Turun yliopiston strategisista tavoitteista: Hyvinvoiva yhteisö. Henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen ei ole läheskään kaikissa yliopistoissa mukana strategiassa saati keskiössä kuten Turun yliopistossa. Tätä Rantala piti todella hyvänä asiana ja Mikkola, jonka vastuulla tämä strategian kohta on, lupasi viedä terveiset yliopiston johdolle asiasta. Myös Turun yliopiston päätös kehittää toimintaansa ilman irtisanomisia on huomioitu laajasti. Työttömäksi joutuville tohtoreille työllistyminen on haastavaa varsinkin niiden osalta, jotka ovat luoneet uraa yliopistolla. Yhtenä mahdollistajana toiminnan kehittämiseksi ilman irtisanomisia Rantala mainitsi taseen käytön kuten Turun yliopistossa onkin tehty. Taseen avulla pitkän tähtäimen suunnittelu on mahdollista haastavassa taloudellisessa tilanteessa. Maija Peltolakin antoi kehuja yliopiston sisäiselle rahoitukselle, joka peilaa valtion mallia, ja joka antaa tiedekunnille ja laitoksille aikaa reagoida muutokseen.

Viimeisenä alustajana toimi pääluottamusmiehemme Ari Lehtonen. Lehtonen kertoi kuulumisia henkilöstön reagoimisesta muutokseen ja toivoi myös, että hallinnon rakenteiden kehittäminen ei vaikuttaisi henkilöstön toimintaan. Tähän mennessä vaikutukset ovatkin olleet pieniä. Yt-tilaisuuksia pidetään paljon tällä hetkellä ja joissakin neuvotteluissa Lehtonen näki haastematiikkaa. Yt-neuvotteluista ja kehittämisohjelmista huolimatta eniten tunteita ovat herättäneet maksulliset parkkipaikat, mikä on vaikuttanutkin joidenkin jäseniemme siirtymiseen julkisiin kulkuneuvoihin ja/tai

työmatkaliikuntaan. Tämä kertoo osaltaan sitä, että jäsenistömme asiat ovat aika hyvällä mallilla.

Alustusten ja pienen tauon jälkeen oli keskustelun vuoro. Paljon puheenvuoroja pyydettiin erityisesti päivän teemasta. Huolta herätti tehtävien valuminen muulta henkilöstöltä opetus- ja tutkimushenkilöstölle. Tämä huoli on hyvin tiedossa ja pyrkimyksenä on estää, ettei näin pääse tapahtumaan vaikka muuta henkilökuntaa vähennetäänkin. Lähipalvelut tullaan säilyttämään estäen tehtävien valuminen. Mikkola myös sanoi, että vuoden vaihtuessa tuskin mikään muuttuu ja asiasta tullaan keskustelemaan henkilöstön kanssa. Aikataulullisesti mennee kevääseen ennen muutosten alkamista. Päivän teeman lisäksi keskusteltiin tulevasta opintohallinnon Peppi-tietojärjestelmäkokonaisuudesta, yhteistyön lisäämisestä yliopiston sisällä sekä Turun yliopiston ja Åbo Akademin välillä. Yhtenä huolena nostettiin myös opetushenkilökunnan työmäärän kasvu siirryttäessä käyttämään muita opetusmetodeja kuin perinteistä luento-opetusta. Uusia opetusmenetelmiä ei tällä hetkellä huomioida kuuluvaksi kontaktiopetukseen kokonaistyöajassa vaikka niiden työmäärä voi olla vastaava tai jopa korkeampi.

Ennen paluumatkaa ja ansaittua buffet-lounasta keskusteltiin Turun yliopiston tulevaisuudesta ja Eeva Rantala mainitsi, ettei Turun yliopistolla ole huolta, koska se sijoittuu toiseksi heti Helsingin yliopiston jälkeen monissa rankingeissa.

Tomi Westerlund

JOIN THE UNION!

LIITY TIETEENTEKIJÖIHIN!

JULKAISIJA / PUBLISHER

Turun yliopiston tieteentekijät

University of Turku Researchers, Teachers and Lecturers

TOIMITUSKUNTA /
EDITORIAL BOARD

Tiina Lintunen

Kuvat / Photography
(vasemmalla / on the left)

Tomi Westerlund

Päätoimittaja / Editor-in-Chief
Ulkoasu ja taitto / Layout

Ari Lehtonen

Elina Pelto

YHTEYSTIEDOT / CONTACT INFORMATION

- etunimi.sukunimi@utu.fi
- firstname.lastname@utu.fi

AKATEEMISTA EDUNVALVONTAA AURAN RANTAMILLA

Turun yliopiston tieteentekijät ry

TIETEENTEKIJÖIDEN LIITTO
FORSKARFÖRBUNDET

 Find us on
Facebook